Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
Науково-дослідний центр педагогічного краєзнавства подвійного підпорядкування НАПН України та МОН України
Відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки Рівненський державний гуманітарний університет
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради
Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ»

(20 листопада 2025 р.)

Умань

УДК 37.013.42+364.4(06)

А43

Редакційна колегія:

Коляда Наталія, докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Кравченко Оксана, докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Карпич Ірина, кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Моргай Лілія, докторка філософії, доцентка, доцентка кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Рекомендовано до друку
вченою радою факультету соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 4 від 13 листопада 2025 року)

Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. м. Умань, 20 лист. 2025 р. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Рівненський держ. гуманіт. ун-т [та ін.] ; [ред. кол.: Коляда Н., Кравченко О. [та ін.]. – Умань : Візаві, 2025. – 308 с.

А43

До збірника увійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи», яка відбулася 20 листопада 2025 р. в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини.

УДК 37.013.42+364.4(06)

© Уманський державний
педагогічний університет
імені Павла Тичини, 2025

ЗМІСТ

АЛБУЛ Ірина	*СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ (М'ЯКИХ) НАВИЧОК*	**8**
АРТИМОВИЧ Василь	*ПОНЯТТЯ АДАПТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У ВІТЧИЗНЯНИХ І ЗАРУБІЖНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ*	**11**
БАЛДИНЮК Олена	*ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ФАКТОР ПРОФІЛАКТИКИ САМОТНОСТІ СЕРЕД ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ*	**14**
БАРЧУК Олена	*СОЦІАЛЬНИЙ СУПРОВІД ТА ПІДТРИМКА СІМЕЙ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ*	**17**
БЕЗДІТНИЙ Юрій	*ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНІ ЦЕНТРИ В УКРАЇНІ*	**20**
БЄЛІНСЬКА Анна	*СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД СТУДЕНТІВ-ВІЙСЬКОВИХ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ОСВІТУ, В АКАДЕМІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ*	**23**
БЕНЕЦЬКИЙ Сергій	*ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЛІДЕРА ЗАСОБАМИ МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ*	**27**
БЕРЕЗАН Валентина	*ВИКЛИКИ СВІТУ BANI ПЕРЕД СОЦІАЛЬНОЮ РОБОТОЮ СВІТУ VUCA: НОВА ПАРАДИГМА ДОПОМОГИ І ПІДТРИМКИ*	**31**
БОЙКО Анна	*ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА У ЦЕНТРІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ*	**37**
БОЙКО Ольга	*АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГОСТАНУ*	**40**
ВЕРНЮК Юлія	*РОЗВИТОК СЕНСОРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В УКРАЇНІ*	**44**
ВОЙТЕНКО Андрій	*ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ*	**47**
ВОЙТОВСЬКА Алла, МАКОВСЬКИЙ Богдан	*ОСВІТНІЙ АСПЕКТ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ: РЕФОРМУВАННЯ ПОСЛУГ І ПІДТРИМКА ВЕТЕРАНІВ*	**51**
ГАСАНОВА Лейла	*РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНИХ НАВИЧОК УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ ЯК ЧИННИК СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ПЕРІОДУ*	**55**
ГНАТЮК Віра	*ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ: ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВИЩА ЖІНОК У ВІЙСЬКОВІЙ СФЕРІ*	**59**
ГОНЧАР Інна	*ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВОЛОНТЕРСЬКИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ*	**61**
ГОНЧАРУК Катерина	*СУПЕРВІЗІЯ ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ*	**65**
ГРАБОВИЙ Веніамін	*СОЦІАЛЬНІ ПРОЄКТИ, ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОСИЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ*	**68**
ГРИГОРЯН Нарик	*ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАЛЬНОЇ НЕУСПІШНОСТІ ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ВІЙНИ: ДІАГНОСТИКА І ПІДТРИМКА*	**72**
ГРИЦАЙ Юлія	*СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ДІТЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ В УМОВАХ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО ДИТЯЧОГО БУДИНКУ-ІНТЕРНАТУ*	**75**

МЕЛЬНИК Тетяна	*ЗАКЛАДИ ОСВІТИ ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ДОПОМОГИ СТУДЕНТАМ З ЧИСЛА ВПО*	**78**
ГУЩИНА Ірина, ТИНКОВА Ганна	*СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ У НІМЕЧЧИНІ*	**81**
ДАНИЛЕНКО Володимир	*АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ*	**84**
ДЗИГОВСЬКИЙ Андрій	*ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗА УЧАСТІ ЛЮДЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ*	**87**
ДРАБОВИЧ Артем	*СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ЛЮДЬМИ ПОХИЛОГО ВІКУ В УМОВАХ ПРИВАТНОГО ПАНСІОНАТУ*	**91**
ДУБОСАРУ Віолетта	*РОЛЬ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ВОЛОНТЕРСТВА ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ*	**95**
ДЬЯКОВА Вікторія	*ВИКОРИСТАННЯ АРТ-ТЕРАПІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТУ У СУЧАСНІЙ СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ*	**99**
ЗАПАДНЮК Ангеліна	*ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*	**102**
ЗАРЕМБА Денис	*РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ПОЗАУДИТОРНОЇ РОБОТИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ*	**105**
ЗЕЛЕНЕНЬКА Людмила	*СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ДО ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ*	**108**
ЗЕРНОВА Олена	*ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМИ ОСОБАМИ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ*	**111**
ІЛЬЄВА Катерина	*ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ*	**114**
ІСАЧЕНКО Вікторія, ЗАВАЛКО Влад	*ПСИХОСОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА ЯК СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ОСОБАМИ, ЯКІ ПЕРЕЖИЛИ ТРАВМАТИЧНИЙ ДОСВІД*	**117**
КАРПИЧ Ірина	*СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ*	**120**
КАЧАЛОВ Максим	*ДІТИ, ЯКІ ЗАЛИШИЛИСЯ БЕЗ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ, ЯК ОБ'ЄКТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ*	**122**
КВАШУК Віталій	*ДИСТАНЦІЙНА ТА ЗМІШАНА ОСВІТА В УМОВАХ ВІЙНИ: ЦИФРОВІ ВИКЛИКИ Й ПЕДАГОГІЧНА ПІДТРИМКА ВЕТЕРАНІВ*	**125**
КОЗІЙ Наталія	*ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ-СИРІТ В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ*	**128**
КОРНІЄНКО В'ячеслав	*ВІЙНА ЯК ПРОВІДНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ*	**133**
КОРОЙ Катерина	*ПОНЯТТЯ БУЛІНГУ ТА КЛЮЧОВІ ПІДХОДИ ДО ЙОГО ВИВЧЕННЯ*	**136**
КОТЛОМАНІТОВА Галина	*ФЕЛТ-ТЕРАПІЯ У СОЦІАЛЬНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ УРАЗЛИВИХ КАТЕГОРІЙ*	**139**
КОЧУБЕЙ Тетяна	*ІСТОРИЧНІ ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ*	**142**
КОЧУБЕЙ Тетяна	*ПОТЕБНЯ ОЛЕКСАНДР ОПАНАСОВИЧ – ВИДАТНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПЕДАГОГ ТА МОВОЗНАВЕЦЬ*	**149**
КОЛЯДА Наталія	*КАНІСТЕРАПІЯ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕТОД СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ*	**152**

КРАВЧЕНКО Оксана	***ЗАКОНОДАВЧІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ КАНІСТЕРАПІЇ ЯК МЕТОДУ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ***	**156**
КРЕЧИК Олена	***СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ,***	**159**

	ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ТА УКРАЇНЦІВ ЗА КОРДОНОМ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ВІЙНИ	
ЛЕВЧЕНКО Наталія	*РОЛЬ ТА ФУНКЦІЇ КАР'ЄРНИХ РАДНИКІВ У СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ МОЛОДІ*	**163**
ЛИТВИН Наталія	*ГЕНДЕРНИЙ АУДИТ ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ: ДОСВІД ДОСЛІДЖЕННЯ У ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ ЛЬВІВЩИНИ*	**167**
ЛІСНЯК Олександр	*ЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ У ПРОЦЕСІ АДАПТАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ*	**171**
ЛОГВІНЕНКО Діана	*ПРОФЕСІЙНЕ ВИГОРАННЯ ФАХІВЦІВ ІЗ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*	**173**
ЛЮБЧЕНКО Аліна	*РОЄНКО СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ОСОБАМИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ*	**177**
ЛЯННА Олена	*ДІЯЛЬНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА В РЕАБІЛІТАЦІЙНОМУ ЗАКЛАДІ*	**181**
МАЗУРЕНКО Вікторія	*РОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ У СОЦІАЛЬНІЙ АДАПТАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ*	**184**
МАКОГОНЕНКО Марина	*СОЦІАЛЬНА РОБОТА У ШВЕЙЦАРІЇ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ВИКЛИКИ*	**187**
МАТРОС Ольга	*ЕВОЛЮЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДУМКИ В ІСТОРІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ*	**190**
МЕЛЬНИК Людмила	*ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ У МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ*	**194**
МОРГАЙ Лілія	*СОЦІАЛЬНА РОБОТА ЯК СКЛАДОВА КОРПОРАТИВНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА*	**196**
ОЛАР Андрій	*ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В ДІЯЛЬНОСТІ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ*	**199**
ПАВЛЕНКО Сергій	*СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ*	**203**
ПАНЧЕНКО Роман	*ОСОБЛИВОСТІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ*	**206**
ПАШКОВСЬКА Оксана	*СОЦІАЛЬНА РОБОТА У ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ*	**213**
МАНУЙЛОВА Тетяна	*ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОСЛУГИ ПЕРСОНАЛЬНОГО ПОМІЧНИКА В РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ ЄВРОПИ*	**216**
ПЕДОРЕНКО Наталія	*СУБ'ЄКТИ СОЦІАЛЬНИХ ЗАХОДІВ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ*	**219**
ПІВЕНЬ Людмила	*ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК*	**224**
ПІДВАЛЬНА Юлія	*СОЦІАЛЬНА ГЕРОНТОЛОГІЯ І ЗДОРОВЕ СТАРІННЯ: ПРОФІЛАКТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА*	**226**
ПОЛАТА Ірина	*ДІТИ, ЯКІ ЗАЛИШИЛИСЯ БЕЗ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ, ЯК ОБ'ЄКТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ*	**230**

ПОЛЄХІНА Вікторія, ОВСЮЧЕНКО Юлія	*СОЦІАЛЬНА ІНКЛЮЗІЯ ТА ПІДТРИМКА РОДИН, ЩО ВИХОВУЮТЬ ДІТЕЙ З МЕНТАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ*	**233**
ПОНОМАРЕНКО	*СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ В*	**236**

Алла	*ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ В УКРАЇНІ*	
РОЄНКО Світлана	*ПРО ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ*	**240**
СИНИЦЯ Яна	*РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД У КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА*	**243**
СИНЯВСЬКА Влада	*МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА*	**247**
СІЧКАР Олег	*ЛЮДИ З ІНВАЛІДНІСТЮ ЯК СОЦІАЛЬНА ГРУПА: СТЕРЕОТИПИ ТА БАР'ЄРИ*	**249**
СОЗОНОВ Сергій	*ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ*	**253**
СТЕПОВА Інна	*ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ*	**255**
ТАБАЧЕНКО Сергій	*СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МІЖОСОБИСТІСНОГО КОНФЛІКТУ СЕРЕД ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ*	**258**
ТАРАСЮК Олег	*ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ОСОБИСТОСТІ*	**260**
ТЄРЬОШИН Вадим	*ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ВРАЗЛИВИМИ ГРУПАМИ НАСЕЛЕННЯ У СФЕРІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я*	**265**
ТРОФИМОВА Владислава	*ДО ПИТАННЯ ПРО ПІДГОТОВКУ СУЧАСНИХ ФАХІВЦІВ З СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ*	**268**
ФЕДОРОВ Михайло	*ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ*	**272**
ФРЕЙ Олександр	*ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЄКТУВАННЯ*	**275**
ЧЕРНИШ Вероніка	*СУПРОВІД ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ*	**278**
ШВЕД Оксана	*СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ОСОБАМИ З ІНВАЛІДНІСТЮ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ*	**281**
ШЕВЧЕНКО В'ячеслав	*БАГАТОДІТНІ СІМ'Ї В УКРАЇНІ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПІДТРИМКА*	**284**
ШЕВЧУК Оксана	*РОЗВИТОК САМОРЕФЛЕКСІЇ ТА САМОКОНТРОЛЮ ЯК ЗАСІБ ДОСЯГНЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО УСПІХУ*	**287**
ШМЕРЧУК Віталій	*СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З МОЛОДДЮ*	**289**
ШТОМПЕЛЬ Костянтин	*КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА: ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ*	**392**
ЮРКОВА Тетяна	*ФОРМИ ТА МЕТОДИ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА У СПРИЯННІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ УЧНІВ*	

Вероніка ЧЕРНИШ,
здобувачка вищої освіти ОС «магістр»
факультету соціальної та психологічної
освіти, Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
Науковий керівник: Лілія МОРГАЙ,
докторка філософії, доцентка кафедри
соціальної педагогіки та соціальної роботи,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини

СУПРОВІД ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Супровід інклюзивної освіти на сучасному етапі – це комплексна система заходів, яка спрямована на створення сприятливих умов для навчання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої та дошкільної освіти.

Значення супроводу полягає в тому, щоб забезпечити кожній дитині можливість отримати якісну освіту разом із ровесниками, враховуючи її індивідуальні потреби, здібності та можливості [2].

Щодо основних складових супроводу інклюзивної освіти:

1. Психолого-педагогічний супровід – індивідуальні й групові консультації, корекційно-розвивальна робота, допомога у формуванні соціальних і навчальних навичок.

2. Соціальний супровід – підтримка дітей і їхніх родин у процесі навчання, сприяння соціальній адаптації, попередження стигматизації.

3. Медичний супровід – організація необхідної реабілітаційної та оздоровчої допомоги, співпраця з медичними закладами.

4. Методичний супровід педагогів – підготовка й підвищення кваліфікації вчителів, надання рекомендацій, створення адаптованих освітніх програм і матеріалів.

5. Міждисциплінарна взаємодія – співпраця педагогів, асистентів учителя, логопедів, дефектологів, соціальних працівників, батьків і громади [2, 3].

На етапі оцінки потенціалу та потреб дитини слід приділити особливу увагу наступним аспектам:

1. Рівень загального розвитку, наявні знання, уміння та навички; обізнаність про навколишній світ; сформованість базових математичних і просторових уявлень; ступінь самостійності; координація рухів; володіння гігієнічними навичками.

2. Мовленнєвий розвиток, чіткість і виразність мовлення; використання мови як засобу спілкування з однолітками та дорослими.

3. Поведінкові особливості, взаємодія з іншими дітьми та дорослими; адекватність емоційних реакцій.

4. Поведінка в навчальній діяльності, здатність сидіти за партою, слідувати інструкціям, критично оцінювати власну роботу; реакція на запитання; взаємодія з навчальними матеріалами; спільна робота з іншими дітьми під час виконання завдань.

5. Індивідуально-типологічні характеристики, темперамент, риси характеру, пізнавальний інтерес, мотивація до навчання та комунікації, рівень розвитку комунікативних навичок.

6. Адаптивна поведінка, орієнтація у просторі класу чи групи, дотримання правил та вимог.

7. Загальна характеристика діяльності, темп виконання завдань, працездатність, способи подолання втоми [1].

Основними формами роботи з педагогами є: бесіди, консультації, тренінги, семінари-практикуми та міждисциплінарні консиліуми. У контексті командного супроводу взаємодія учасників може розглядатися як форма наставництва, коли більш досвідчена особа допомагає менш

досвідченому колезі виконати завдання освітнього процесу, а також як фасилітація.

Наставництво використовується для підвищення професійних знань і розвитку компетентностей. Залежно від способу реалізації, воно може бути індивідуальним, груповим або взаємним.

Форми індивідуального наставництва включають:

1. спостереження за практичною діяльністю і її подальший аналіз;
2. індивідуальні консультації;
3. проведення майстер-класів;
4. рефлексивні тренінги;
5. практичні заняття;
6. бесіди та неформальне спілкування [1].

Отже, на сучасному етапі супровід інклюзивної освіти виступає ключовим елементом забезпечення рівного доступу до навчання для дітей з особливими освітніми потребами. Він передбачає комплексну підтримку, яка охоплює психолого-педагогічні, соціальні та медичні аспекти розвитку дитини, а також активну участь родини й педагогічних працівників. Ефективний супровід ґрунтується на принципах міждисциплінарної взаємодії, інтеграції зусиль фахівців, послідовності та системності надання корекційно- розвивальних і навчальних послуг.

Особлива увага приділяється формуванню позитивного соціального середовища в закладі освіти, створенню умов для розвитку самостійності, комунікативних навичок та адаптивної поведінки дітей, а також подоланню стигматизації та дискримінації. Важливу роль у супроводі відіграє підтримка педагогів і батьків, що сприяє підвищенню їхньої психологічної компетентності, готовності до роботи в інклюзивному середовищі та розумінню особливостей розвитку дитини.

Отже, сучасний супровід інклюзивної освіти є не лише механізмом підтримки дітей з ООП, а й комплексною системою, що забезпечує розвиток інклюзивної культури в закладі освіти, формування толерантного ставлення

серед учнів і педагогів, а також інтеграцію дітей у соціум. Це дозволяє створити рівні умови для навчання, сприяє розвитку потенціалу кожної дитини та підвищує ефективність освітнього процесу в цілому.

Список використаних джерел

1. Котлова Л.О., Харченко А.В. Психологічний супровід інклюзивної освіти на сучасному етапі. URL : https://kafkorped.kpnu.edu.ua/2020/09/15/pidruchnyk-psykholohichnyi-suprovid-inkliuzyvnoi-osvity (дата звернення 17.09.2025).

2. Олена Чеботарьова. Психолого-педагогічний супровід навчання дітей з інтелектуальними порушеннями. URL : https://surl.li/zqbmnx (дата звернення 27.09.2025).

3. Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в спеціальному закладі загальної середньої освіти. https://doshkilla.blogspot.com/2012/03/blog-post.html (дата звернення 26.09.2025).